

Vitrinekas blikvanger Leidse Hortus

De Hortus botanicus in Leiden speelde een belangrijke rol in de verspreiding van bol- en knolgewassen in Nederland. Anno 2017 heeft de hortus nog steeds een indrukwekkende collectie bollen en knollen. Een nieuwe kas maakt het showen daarvan tot een beleving.

Tekst: Arie Dwarswaard
Fotografie: René Faas

Lange tijd was het pleintje naast de Victoriakas in de uit 1590 stammende Leidse Hortus botanicus maar een saai hoekje. Afgedekte platte bakken vol met potjes waren geen echte aandachtstrekker. Hoe anders is dat sinds half maart. Vanaf dat moment is het druk rond de bollenkas. Eind maart staan er voorjaarsbloeiërs in, zoals *Narcissus triandrus*, *Gagea peduncularis*, diverse soorten *Ornithogalum* en betoverende knolorchissen. “Ik noem het een vitrinekas”, stelt Rogier van Vugt, die samen met Jaco Kruizinga verantwoordelijk is voor onder meer de bollencollectie. De bollenkas is een nieuw element in dit deel van de hortus. Twee jaar geleden werd een verhoogd bed aangelegd, volgestort met echte bloembollengrond, waarin de ontwikkeling is te zien van soorten uit hun oorsprongsgebied via historische cultivars tot het huidige sortiment. “Dit gebied wordt het Bollenplein. We merken nu al dat bezoekers speciaal voor de kas naar de hortus komen”, aldus Van Vugt. De bloembollencollectie van de Hortus bota-

nicus in Leiden is wat hem betreft een hele mooie aanvulling op Keukenhof en de Hortus Bulborum. “Op Keukenhof kun je voorjaarsbloeiërs in grote aantallen zien, terwijl in Limmen het historische sortiment centraal staat. Wij laten zien waar bol- en knolgewassen vandaan komen.”

De hortuscollectie heeft naast een showelement ook een onderzoeksfunctie. Van Vugt: “Neem de knolorchissen van het geslacht *Ophrys*. Die knolletjes worden massaal uit de natuur geroofd om te gebruiken voor een drankje of een ijssoort. Door het onderzoek dat wij doen, kunnen we nagaan of er mogelijkheden zijn om ze te kweken en daarmee de populatie in de natuur te beschermen.”

De kas is speciaal voor de hortus ontworpen en kent een aantal schoorstenen waardoor de warme lucht de kas verlaat. Onderin de kas zitten inlaten, waarmee buitenlucht kan worden aangezogen. “Zo wordt het niet te heet in de kas.” De kas biedt de mogelijkheid om regelmatig nieuw materiaal neer te zetten. “We hebben genoeg moois. Nu zijn het diverse soorten *Gagea* en *Ophrys*. We willen proberen het hele jaar door bloeiende bollen en knollen te laten zien.”

Met de kas is het bollenplein nog niet klaar. Er is ook ruimte gemaakt voor schaduwgewassen, waaronder *Arisaema* en *Cardiocrinum*. “Die zijn inmiddels geplant. Ook voor die bolgewassen kunnen we hier ruimte maken.”

De bollencollectie is heel gevarieerd samengesteld. “We streven ernaar uit alle herkomstgebieden materiaal te laten zien, liefst met de plaats van herkomst.”

Naast de kas is een platte bak gebouwd waarin een ander deel van de collectie staat. Onder de ramen zit betongaas, waardoor het niet meer mogelijk is om ongezien planten mee te nemen. “Het kon niet anders. We zijn zuinig op onze collectie en zo kan niemand er meer bij.”